

سالنمای سال ۱۳۸۹ ایرانی

(مبدأ هجری خورشیدی)

۳۷۳۵ مبدأ اندازه گیری گاهشماری ایرانی

۱۴۳۱-۱۴۳۲ هجری قمری / ۲۰۱۰-۲۰۱۱ میلادی

رضا مرادی غیاث آبادی

نرم افزار تبدیل تقویمها:

www.ghiasabadi.com/calendar

همراه با

راهنمای زمان جشن های ملی ایران باستان

برای آگاهی بیشتر در باره جشن ها بنگرید به:

راهنمای زمان جشن ها و گردهمایی های ملی ایران باستان

از همین نگارنده، چاپ دوم، ۱۳۸۶

تاریخ انتشار سالنما در وب: ۲۸ شهریور ۱۳۸۸

نقطه تحویل سال نو ایرانی

ساعت ۲۰ و ۵۲ دقیقه و ۴۴ ثانیه
روز شنبه، بیست و نهم اسفندماه ۱۳۸۸
برابر با ۴ ربیع‌الثانی ۱۴۳۱ هجری قمری و ۲۰ مارس ۲۰۱۰ میلادی
بر مبنای طول سال اعتدالی گاهشماری ایرانی
(بنگرید به پیوست پایان سالنما)

در تقویم دولتی، لحظه تحویل سال بر مبنای طول سال متغیر ساعت ۲۱ و ۰۲ دقیقه و ۱۳ ثانیه روز شنبه، بیست و نهم اسفند ۱۳۸۸ اعلام شده است.

یادآوری: تقویم قمری و مناسبت‌های مبتنی بر آن در تقویم دولتی امسال با ترکیبی ناشناخته از ماه‌های قمری متوسط و هلالی (با تأکید بر رؤیت هلال ماه رمضان و شوال در افق تهران و برخی ملاحظات دیگر) تنظیم شده‌اند. این شیوه با قواعد و معیارهای شناخته‌شده تقویم‌نگاری که در این سالنما نیز بکار گرفته شده است، مطابقت ندارد. با این حال تعطیلات رسمی در این سالنما به ناچار مطابق با تقویم دولتی است و به چند اختلاف موجود (تا اندازه‌ای که به روزهای تعطیل و یا آغاز ماه‌های رمضان و محرم مربوط می‌شوند)، در جای خود اشاره شده است.

ارمغان باد سالی خوش و خرم به همه

سرزمین های ایرانی

اوستا، تشریشت

فروردین ۱۳۸۹

March/ April 2010

ربیع الثانی / جمادی الاول ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۲۱ ۱ ۵	۲۲ ۲ ۶	۲۳ ۳ ۷	۲۴ ۴ ۸	۲۵ ۵ ۹	۲۶ ۶ ۱۰	
۲۷ ۷ ۱۱	۲۸ ۸ ۱۲	۲۹ ۹ ۱۳	۳۰ ۱۰ ۱۴	۳۱ ۱۱ ۱۵	۱ ۱۲ ۱۶	۲ ۱۳ ۱۷
۳ ۱۴ ۱۸	۴ ۱۵ ۱۹	۵ ۱۶ ۲۰	۶ ۱۷ ۲۱	۷ ۱۸ ۲۲	۸ ۱۹ ۲۳	۹ ۲۰ ۲۴
۱۰ ۲۱ ۲۵	۱۱ ۲۲ ۲۶	۱۲ ۲۳ ۲۷	۱۳ ۲۴ ۲۸	۱۴ ۲۵ ۲۹	۱۵ ۲۶ ۱	۱۶ ۲۷ ۲
۱۷ ۲۸ ۳	۱۸ ۲۹ ۴	۱۹ ۳۰ ۵	۲۰ ۳۱ ۶			

تعطیلی‌ها: ۱- نوروز ۲- نوروز ۳- نوروز ۴- نوروز ۱۲- روز جمهوری اسلامی ایران ۱۳- روز طبیعت

جشن‌ها: ۱- جشن نوروز، جشن سال نو ۴- جشن نخستین چهارشنبه سال ۶- روز امید/ روز شادباش‌نویسی ۱۰- جشن آبانگاه ۱۳- جشن سیزده‌بدر ۱۷- سروش‌روز، جشن

سروشگان ۱۹- فروردین‌روز، جشن فروردینگان

اردیبهشت ۱۳۸۹

April/ May 2010

جمادی الاول / جمادی الثانی ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۲۴ ۱۰	۲۵ ۱۱	۲۶ ۱۲	۲۷ ۱۳	۲۸ ۱۴	۲۹ ۱۵	۳۰ ۱۶
۱ ۱۷	۲ ۱۸	۳ ۱۹	۴ ۲۰	۵ ۲۱	۶ ۲۲	۷ ۲۳
۸ ۲۴	۹ ۲۵	۱۰ ۲۶	۱۱ ۲۷	۱۲ ۲۸	۱۳ ۲۹	۱۴ ۳۰
۱۵ ۲۵	۱۶ ۲۶	۱۷ ۲۷	۱۸ ۲۸	۱۹ ۲۹	۲۰ ۳۰	۲۱ ۳۱

تعطیلی‌ها: ۲۷- شهادت حضرت فاطمه زهرا

جشن‌ها: ۲- جشن گیاه‌آوری ۳- اردیبهشت‌روز، جشن اردیبهشتگان ۱۰- جشن چهل‌نوروز ۱۵- گاهنبار میدیوزیم، جشن میانه بهار، جشن بهارنبد / روز پیام‌آوری زرتشت

خرداد ۱۳۸۹

May/ June 2010

جمادی الثانی / رجب ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۲۲ ۸	۲۳ ۹	۲۴ ۱۰	۲۵ ۱۱	۲۶ ۱۲	۲۷ ۱۳	۲۸ ۱۴
۲۹ ۱۵	۳۰ ۱۶	۳۱ ۱۷	۱ ۱۸	۲ ۱۹	۳ ۲۰	۴ ۲۱
۵ ۲۳	۶ ۲۳	۷ ۲۴	۸ ۲۵	۹ ۲۶	۱۰ ۲۷	۱۱ ۲۸
۱۲ ۲۲	۱۳ ۲۳	۱۴ ۲۴	۱۵ ۲۵	۱۶ ۲۶	۱۷ ۲۷	۱۸ ۲۸
۱۹ ۲۹	۲۰ ۳۰	۲۱ ۳۱				

تعطیلی‌ها: ۱۴- درگذشت آیت‌الله خمینی ۱۵- قیام پانزده خرداد
جشن‌ها: ۱- ارغاسوان، جشن گرما ۶- خردادروز، جشن خردادگان

June/ July 2010

رجب/ شعبان ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۱۴ ۵ ۲۶	۱۵ ۶ ۲۷	۱۶ ۷ ۲۸	۱۷ ۸ ۲۹	۱۸ ۹ ۳۰	۱۲ ۳ ۲۴	۱۳ ۴ ۲۵
۲۱ ۱۲ ۳	۲۲ ۱۳ ۴	۲۳ ۱۴ ۵	۲۴ ۱۵ ۶	۲۵ ۱۶ ۷	۲۶ ۱۷ ۸	۲۷ ۱۸ ۹
۲۸ ۱۹ ۱۰	۲۹ ۲۰ ۱۱	۳۰ ۲۱ ۱۲	۱ ۲۲ ۱۳	۲ ۲۳ ۱۴	۳ ۲۴ ۱۵	۴ ۲۵ ۱۶
۵ ۲۶ ۱۷	۶ ۲۷ ۱۸	۷ ۲۸ ۱۹	۸ ۲۹ ۲۰	۹ ۳۰ ۲۱	۱۰ ۳۱ ۲۲	

تعطیلی‌ها: ۵- زادروز امام علی، سیزدهم رجب در تقویم دولتی ۱۹- بعثت پیامبر اسلام، بیست و هفتم رجب در تقویم دولتی
جشن‌ها: ۱- جشن آبپاشونک، جشن آغاز تابستان/ سال نو در گاهشماری گاهنباری ۶- جشن نیلوفر ۱۳- تیرروز، جشن تیرگان ۱۵- جشن خام‌خواری

August/ September 2010

رمضان / شوال ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
28 ۶ ۱۸	29 ۷ ۱۹	30 ۸ ۲۰	31 ۹ ۲۱	1 ۱۰ ۲۲	2 ۱۱ ۲۳	3 ۱۲ ۲۴
4 ۱۳ ۲۵	5 ۱۴ ۲۶	6 ۱۵ ۲۷	7 ۱۶ ۲۸	8 ۱۷ ۲۹	9 ۱۸ ۳۰	10 ۱۹ ۱
11 ۲۰ ۲	12 ۲۱ ۳	13 ۲۲ ۴	14 ۲۳ ۵	15 ۲۴ ۶	16 ۲۵ ۷	17 ۲۶ ۸
18 ۲۷ ۹	19 ۲۸ ۱۰	20 ۲۹ ۱۱	21 ۳۰ ۱۲	22 ۳۱ ۱۳		

تعطیلی‌ها: ۱۰- شهادت امام علی، بیست و یکم رمضان در تقویم دولتی ۱۹- عید فطر

جشن‌ها: ۱- فغدیه، جشن خنکی هوا ۳- جشن کشمین ۴- شهریورروز، جشن شهریورگان / زادروز داراب (کوروش) / عروج مانی ۸- خزان‌جشن ۱۵- بازارجشن ۳۱- گاهنبار

پستی‌ششم، جشن پایان تابستان

مهر ۱۳۸۹

September/ October 2010

شوال / ذیقعدہ ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۱۶ ۳ ۲۵	۱۷ ۴ ۱۸	۱۸ ۵ ۱۹	۱۹ ۶ ۲۰	۲۰ ۷ ۲۱	۲۱ ۸ ۲۲	۲۲ ۹ ۲۳
۲۳ ۱۰ ۲۴	۲۴ ۱۱ ۲۵	۲۵ ۱۲ ۲۶	۲۶ ۱۳ ۲۷	۲۷ ۱۴ ۲۸	۲۸ ۱۵ ۲۹	۲۹ ۱۶ ۳۰
۱ ۱۷ ۱۸	۲ ۱۸ ۱۹	۳ ۱۹ ۲۰	۴ ۲۰ ۲۱	۵ ۲۱ ۲۲	۶ ۲۲ ۲۳	۷ ۲۳ ۲۴
۸ ۲۴ ۲۵	۹ ۲۵ ۲۶	۱۰ ۲۶ ۲۷	۱۱ ۲۷ ۲۸	۱۲ ۲۸ ۲۹	۱۳ ۲۹ ۳۰	۱۴ ۳۰ ۱

تعطیلی‌ها: ۱۲- شهادت امام جعفر صادق

جشن‌ها: ۱- جشن میتراکانا/ سال نو هخامنشی ۹- آیین قالیشویان اردهال، بازماندی از تیرگان ۱۳- تیرروز، جشن تیرروزی ۱۶- مهرروز، جشن مهرگان ۲۱- رامروز، جشن

رامروزی/ جشن پیروزی کاوه و فریدون

آبان ۱۳۸۹

October/ November 2010

ذیقعدہ / ذیحجہ ۱۴۳۱

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنجشنبه	آدینه
۱ ۱۵	۲ ۱۶	۳ ۱۷	۴ ۱۸	۵ ۱۹	۶ ۲۰	۷ ۲۱
۸ ۲۲	۹ ۲۳	۱۰ ۲۴	۱۱ ۲۵	۱۲ ۲۶	۱۳ ۲۷	۱۴ ۲۸
۱۵ ۲۹	۱۶ ۳۰	۱۷ ۱	۱۸ ۲	۱۹ ۳	۲۰ ۴	۲۱ ۵
۲۲ ۶	۲۳ ۷	۲۴ ۸	۲۵ ۹	۲۶ ۱۰	۲۷ ۱۱	۲۸ ۱۲
۲۹ ۱۳	۳۰ ۱۴					

تعطیلی‌ها: ۲۶- عید قربان

جشن‌ها: ۱۰- آبان‌روز، جشن آبانگان ۱۵- گاهنبار آياثرَم، جشن میانه پاییز

آذر ۱۳۸۹

November/ December 2010

ذیحجه ۱۴۳۱ / محرم ۱۴۳۲

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۲۰ ۶ ۲۷	۲۱ ۷ ۲۸	۲۲ ۸ ۲۹	۲۳ ۹ ۳۰	۲۴ ۱۰ ۱	۲۵ ۱۱ ۲	۱۹ ۵ ۲۶
۲۷ ۶ ۲۰	۲۸ ۷ ۲۱	۲۹ ۸ ۲۲	۳۰ ۹ ۲۳	۱ ۱۰ ۲۴	۲ ۱۱ ۲۵	۳ ۱۲ ۲۶
۴ ۲۰ ۱۱	۵ ۲۱ ۱۲	۶ ۲۲ ۱۳	۷ ۲۳ ۱۴	۸ ۲۴ ۱۵	۹ ۲۵ ۱۶	۱۰ ۲۶ ۱۷
۱۱ ۲۰ ۴	۱۲ ۲۱ ۵	۱۳ ۲۲ ۶	۱۴ ۲۳ ۷	۱۵ ۲۴ ۸	۱۶ ۲۵ ۹	۱۷ ۲۶ ۱۰
۱۸ ۲۷ ۱۱	۱۹ ۲۸ ۱۲	۲۰ ۲۹ ۱۳	۲۱ ۳۰ ۱۴			

تعطیلی‌ها: ۴- عید غدیر ۲۴- تاسوعا، نهم محرم در تقویم دولتی ۲۵- عاشورا، دهم محرم در تقویم دولتی گوناگون: ۱۶- اول محرم و آغاز سال ۱۴۳۲ قمری در تقویم دولتی

جشن‌ها: ۱- آذرچشن ۹- آذرروز، جشن آذرگان ۳۰- جشن شب یلدا (چله) / گاهنبار میدیاریم، جشن میانه سال گاهنباری (از مبدأ آغاز تابستان) و پایان پاییز

دی ۱۳۸۹

محرم / صفر ۱۴۳۲

December 2010/ January 2011

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۱۸ ۴ ۲۵	۱۹ ۵ ۲۶	۲۰ ۶ ۲۷	۲۱ ۷ ۲۸	۲۲ ۸ ۲۹	۱۶ ۲ ۲۳	۱۷ ۳ ۲۴
۲۵ ۱۱ ۲۵	۲۶ ۱۲ ۲۶	۲۷ ۱۳ ۲۷	۲۸ ۱۴ ۲۸	۲۹ ۱۵ ۲۹	۳۰ ۱۶ ۳۰	۱ ۱۷ ۱
۲ ۱۸ ۲	۳ ۱۹ ۳	۴ ۲۰ ۴	۵ ۲۱ ۵	۶ ۲۲ ۶	۷ ۲۳ ۷	۸ ۲۴ ۸
۹ ۲۵ ۹	۱۰ ۲۶ ۱۰	۱۱ ۲۷ ۱۱	۱۲ ۲۸ ۱۲	۱۳ ۲۹ ۱۳	۱۴ ۳۰ ۱۴	

تعطیلی‌ها:

۱- روز میلاد خورشید، جشن خرم‌روز/ نخستین جشن دیگان ۵- بازار جشن ۸- دی‌به‌آذرروز، دومین جشن دیگان ۱۴- سیرسور، جشن گیاه‌خواری ۱۵- جشن پیکرتراشی/ جشن‌ها:

دی‌به‌مهرروز، سومین جشن دیگان ۱۶- جشن درامزبان، جشن درفش‌ها ۲۳- دی‌به‌دین‌روز، چهارمین جشن دیگان

پژوهش‌های ایرانی

February/ March 2011

ربیع الاول / ربیع الثانی ۱۴۳۲

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	آدینه
۱۶ ۱ ۲۰	۱۷ ۲ ۲۱	۱۸ ۳ ۲۲	۱۹ ۴ ۲۳	۲۰ ۵ ۲۴	۲۱ ۶ ۲۵	
۲۲ ۷ ۲۶	۲۳ ۸ ۲۷	۲۴ ۹ ۲۸	۲۵ ۱۰ ۲۹	۲۶ ۱۱ ۳۰	۲۷ ۱۲ ۳۱	۲۸ ۱۳ ۱
۲۹ ۱۴ ۵	۳۰ ۱۵ ۶	۱ ۱۶ ۷	۲ ۱۷ ۸	۳ ۱۸ ۹	۴ ۱۹ ۱۰	۵ ۲۰ ۱۱
۶ ۲۱ ۱۲	۷ ۲۲ ۱۳	۸ ۲۳ ۱۴	۹ ۲۴ ۱۵	۱۰ ۲۵ ۱۶	۱۱ ۲۶ ۱۷	۱۲ ۲۷ ۱۸
۱۳ ۲۸ ۱۹	۱۴ ۲۹ ۲۰					

تعطیلی‌ها: ۲- زادروز پیامبر اسلام و امام جعفر صادق ۲۹- ملی شدن صنعت نفت ایران

جشن‌ها: ۱- جشن اسفندی/ جشن آبسالان، بهار جشن/ نمایش‌بازی همگانی ۵- اسفندروز، جشن اسفندگان، گرامیداشت زمین و بانوان/ جشن بزرگان ۱۰- جشن و خشنکام ۱۹- جشن

نوروز رودها ۲۰- جشن گلدان ۲۴- چارشنبه‌سوری، جشن شب چهارشنبه‌آخر ۲۵- چارشنبه‌آخر/ فروردگان/ پایان سرایش شاهنامه فردوسی ۲۹- گاهنبار همسپت‌مدم،

جشن پایان زمستان (در آخرین روز سال)/ زادروز زرتشت/ جشن اوشیدر (نجات‌بخش ایرانی) در دریاچه هامون و کوه خواجه/ آتش‌افروزی بر بام‌ها در استقبال از نوروز

چکیده‌ای در باره

گاهشماری جلالی

رضا مرادی غیاث آبادی

گاهشماری جلالی که به نام‌های «ملک‌شاهی»، «سلطانی» و «محدث» نیز نامیده می‌شود، یک نظام گاهشماری خورشیدی اعتدالی است که در زمان سلطان جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی (۴۸۵ تا ۴۶۵ هجری قمری) آغاز به تنظیم شده و نام‌های گوناگون آن نیز از نام و لقب‌های ملک‌شاه برگرفته شده است.

ساختار بنیادین این گاهشماری بر مبنای سنت‌های دیرین گاهشماری‌های ایرانی و با تأکید خاص بر انطباق نوروز یا روز نخست سال با نقطه اعتدال بهاری بوده است. گاهشماری جلالی را می‌توان نتیجه و محصول نهایی کوشش‌های بسیار دیرینه و پرسابقه ایرانیان برای دستیابی به تقویمی اعتدالی که حداکثر دقت و انطباق با تقویم طبیعی را داشته باشد، دانست. این گاهشماری، شکل نهایی و اصلاح شده گاهشماری‌های «معتضدی»، «فارسیه»، «خراجی» و دیگر سامانه‌هایی است که در سده‌های سوم تا پنجم هجری برای تثبیت نوروز در اعتدال بهاری به کار می‌رفته‌اند و فاقد دقت کافی، و یا بدون قابلیت محاسباتی نظری برای سال‌های پیشین و پسین بوده‌اند. در آن زمان (یعنی در اواخر سده پنجم) تقویم یزدگردی نیز به دلیل فقدان کیسه‌گیری‌های یک ماه در هر صد و بیست سال، عملاً از قاعده محاسباتی خود خارج شده؛ در حالیکه در نظام اصلی خود نیز بدون دقت کافی بوده و تا یک ماه با تقویم طبیعی دچار اختلاف می‌شده است. گاهشماری هجری خورشیدی فعلی ایران نیز ادامه همان گاهشماری جلالی است و تاکنون دقیق‌تر از آن در جهان به وجود نیامده است.

فرایند تنظیم گاهشماری جلالی و زیج پیوسته به آن که «زیج ملک‌شاهی» نامیده می‌شده است، در زمان ملک‌شاه سلجوقی و به احتمال تحت تأثیر وزیرش خواجه نظام‌الملک در شهر اصفهان (یا شهر ری) و با شرکت گروهی از تقویم‌شناسان مشهور آن زمان همچون «ابومظفر اسفزاری»، «ابوعباس لوکری»، «محمد بن احمد معموری»، «میمون بن نجیب واسطی» و «ابن کوشک بیهقی» به سرپرستی «عمر خیام» آغاز شد؛ در حالیکه عبدالرحمان خازنی (خدمتکار خزانه‌دار مرو) که بنا به علایق شخصی و غیر حرفه‌ای به مطالعه در تقویم می‌پرداخت، بطور مستقل در شهر مرو به محاسباتی جداگانه پرداخت و نتیجه پژوهش خود و از جمله شیوه سنجش نوروز را برای گروه خیام فرستاد. مشهور است که بخشی از محاسبات خازنی از سوی این گروه پذیرفته و به رسمیت شناخته شد.

مبدأ تأسیس تقویم جلالی برابر است با سال ۴۷۱ هجری قمری، ۴۴۸ یزدگردی، ۴۶۸ خراجی و ۱۰۷۹ میلادی ژولی. فاصله بین‌التاریخین مبدأ تقویم جلالی با مبدأ هجری قمری ۱۶۶۷۹۷ روز، با مبدأ تقویم یزدگردی ۱۶۳۱۷۳ روز، با مبدأ خراجی ۱۷۰۹۳۳ روز، با مبدأ گاهشماری میلادی ژولی ۳۹۳۸۱۳ روز و با مبدأ اسکندری (سلوکی) ۵۰۷۴۹۷ روز است.

تطبیق روز نخست این تقویم یا «نوروز جلالی/ نوروز سلطانی» با نقطه اعتدال بهاری بر اساس تعریفی مشخص از طول سال متوسط اعتدالی، اصل ثابت و نهادین در گاهشماری جلالی و یکی از اهداف بنیادگزاران آن بوده است. بنا به گزارش عبدالعلی محمد بن حسن بیرجندی در «شرح سی فصل» و «شرح زیج جدید سلطانی»، خواجه نصیر طوسی در «زیج ایلخانی»، نویسنده ناشناس در «ربیع‌المنجمین» و الغ بیگ در «زیج الغ بیگ»، در این گاهشماری نه تنها طول سال با تقویم طبیعی برابری دارد، بلکه طول هر فصل نیز به دلیل کوشش برای انطباق روزهای هر ماه خورشیدی با مدت زمان توقف خورشید در برج‌های همزمان آن، با طول فصل‌های طبیعی برابری داشته و نقاط اعتدال و انقلابین درست در ابتدای هر فصل تقویم جلالی واقع می‌شوند. در نتیجه مجموع روزهای هر یک از سه‌ماه‌های نخست و دوم سال (بهار و تابستان) برابر با ۹۳ روز، مجموع روزهای سه‌ماهه سوم (پاییز) ۹۰ روز و مجموع روزهای سه‌ماهه سوم (زمستان) ۸۹ روز است که کاملاً با تقویم طبیعی برابری دارد و این ویژگی بسیار مهم و بی‌نظیر تقویم جلالی است که در دیگر تقویم‌ها دیده نمی‌شود.

در تعریف نوروز جلالی یا مبدأ آغاز سال نو می‌توان بنا به تعریف کامل و کوتاه خواجه نصیر طوسی، الغ بیگ و ملا مظفر گنابادی گفت که نوروز جلالی یا سلطانی، روزی است که خورشید تا زمان عبور از نصف‌النهار محل به نقطه اعتدال بهاری رسیده باشد.

گروه خیام، روز اعتدال بهاری شش ماه پیش از هجرت (۱۹ مارس سال ۶۲۲ میلادی ژولی) را به عنوان نقطه آغاز سالشماری برگزید و از نام‌های ایرانی برای نامگذاری برابری ماهی دوازده برج سالیانه بهره برد.

در زمینه نظام کیبسه‌گیری در گاهشماری جلالی برای افزودن کسر سال و گزینش سال‌های ۳۶۶ روزه، منابع موجود شیوه‌های گوناگونی از تعریف طول سال و قاعده کیبسه‌گیری را به دست می‌دهند. شیوه‌های پیشنهادی یا گزارشی خواجه نصیر طوسی، عبدالرحمان خازنی، حسن بن حسین شاهنشاه سمنانی، عبدالعلی بیرجندی، میرم چلی و قطب‌الدین شیرازی تا اندازه‌ای با یکدیگر تفاوت دارند. اما همگی آنها بر وجود کیبسه‌های خماسی که یکی دیگر از مهمترین ویژگی‌های گاهشماری جلالی است، تأکید دارند. به گمان این نگارنده و با در نظر داشتن فرض‌های بنیادین این گاهشماری در تطبیق طول سال و فصل‌ها با تقویم طبیعی و دارا بودن قابلیت محاسبات نظری برای هر سال مفروض در گذشته و آینده، شیوه یکسان ذبیح بهروز و احمد بیرشک (۶۸۳ کیبسه در یک دوره ۲۸۲۰ ساله) به‌رغم وجود پاره‌ای انتقادات، بهترین و کاراترین شیوه اجرای کیبسه‌های جلالی و هجری خورشیدی است.

دو یادداشت دیگر:

- بنیاد محاسباتی در هر نظام گاهشماری خورشیدی، عبارت است از یافتن تعداد (x) سال‌های برجی که همه تعداد روزهای متوسط (y) را با دقتی معین در بر می‌گیرد. ضریب مفروض این مقدار، در گاهشماری ایرانی ۰/۲۴۲۱۹۹ روز دانسته شده است.

- طول سال، مانند طول شبانروز متغیر است. همانگونه که در تقسیم شبانروز، از زمان متوسط (۲۴ ساعت کامل) استفاده می‌شود، در محاسبات تقویمی نیز طول سال متوسط بکار گرفته می‌شود. هر نظام گاهشماری خورشیدی، تعریفی خاص از طول متوسط سال و قاعده کیبسه‌گیری دارد که در گاهشماری ایرانی عبارت است از: ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه. طول متغیر سال (آنگونه که در تقویم رسمی ایران بکار می‌رود) در هیچیک از گاهشماری‌های جهان تعریف نشده و اصولاً تقویم، محصول تعریف یک نظام گاهشماری از طول متوسط سال و شیوه کیبسه‌گیری آن است. طول متغیر، کاربردی در تقویم ندارد و ارزش گاهشماری ایرانی در اندازه‌گیری دقیق طول سال متوسط تعریف شده آن است.

برای آگاهی بیشتر بنگرید به:

- اکرمی، موسی، گاه‌شماری ایرانی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰.
- بهروز، ذبیح، تقویم و تاریخ در ایران، تهران، ۱۳۳۱.
- بیرشک، احمد، گاهشماری ایرانی، تهران، بنیاد دانشنامه فارسی، ۱۳۷۹.
- حیدری ملایری، محمد، نگاهی نو به گاهشماری ایرانی، وبگاه شخصی (از ایشان برای انجام چندین گفتگو در زمینه اختلاف نظرها در نظام کیبسه‌گیری گاهشماری ایرانی سپاسگزارم).
- تقی‌زاده، حسن، گاهشماری در ایران قدیم، تهران، کتابخانه طهران، ۱۳۱۶.
- عبدالهی، رضا، تاریخ تاریخ در ایران، چاپ دوم، تهران، امیرکبیر، ۱۳۷۵.
- مرادی گیاث‌آبادی، رضا، راهنمای زمان جشن‌ها و گردهمایی‌های ملی ایران باستان، ۱۳۸۴.
- مرادی گیاث‌آبادی، رضا، نوروزنامه- پنجاه گفتار در زمینه پژوهش‌های ایرانی، ۱۳۸۶.
- نبئی، ابوالفضل، گاهشماری در تاریخ، تهران، سمت، ۱۳۸۱.

Richards, E. G., Mapping Time- the Calendar and its History, Oxford, 1998.

Youschkevitch, A. P. & Rosenfeld, B. A., al- Khayyami, Dictionary of Scientific Biography, VIII, 1973.